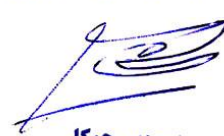




روش اجرایی آمادگی و واکنش در شرایط اضطراری

همکار گرامی :

این سند که در اختیار شماست، تحت کنترل سیستم مدیریت یکپارچه شرکت گاز استان فارس قرار دارد. خواهشمند است در نگهداری، اجرا و استفاده مناسب از این سند، کنترل و دقت لازم را به عمل آورید.

نام و نام خانوادگی	تهیه کننده	تأیید کننده	تصویب کننده
نام و نام خانوادگی	اصغر عمادی سیروس جوکار	محمدحسن خاکباز	محمودرضا رزم
سمت سازمانی	-کارشناس مدیریت بحران -رئیس پدافند غیرعامل و مدیریت بحران	رئیس امور HSE و پدافند غیرعامل	رئیس برنامه ریزی
تاریخ و امضاء	 اصغر عمادی کارشناس مدیریت بحران  سیروس جوکار سرپرست پدافند غیرعامل و مدیریت بحران	 محمد حسن خاکباز رئیس امور بهداشت، ایمنی، محیط زیست و پدافند غیرعامل	 محمودرضا رزم رئیس برنامه ریزی



شرکت گاز استان فارس

HSED-PR-D-101-(1)-96

روش اجرایی آمادگی و واکنش در شرایط اضطراری

|

شناسایی وضعیت بازنگری سند					
ردیف	شماره صفحه	شماره بازنگری	تاریخ بازنگری	شماره نامه درخواست تهیه / تغییر اطلاعات مدون	شرح کامل و دقیق بازنگری های انجام شده در سند



شرکت گاز استان فارس

HSED-PR-D-101-(1)-96

روش اجرایی آمادگی و واکنش در شرایط اضطراری

فهرست مندرجات

۱- هدف

۲- دامنه کاربرد

۳- مراجع

۴- تعاریف

۵- مسئولیتها

۶- شرح عملیات

۷- مستندات



۱-هدف:

هدف از تهیه این روش اجرایی تشریح چگونگی جلوگیری، کنترل و کاهش مخاطرات و اثرات ناشی از حوادث غیر مترقبه و مترقبه احتمالی، بحرانی یا غیر بحرانی و کاهش آثار و جنبه های زیست محیطی و مخاطرات ایمنی در کلیه واحدهای شرکت گاز استان فارس می باشد.

۱-۱ طرح پیشگیری

- ۱-۱-۱ اجراء طرحهای ایمن سازی و پیشگیری از آلودگی زیست محیطی
- ۱-۱-۲ طراحی روشها و دستورالعملهای پدافند غیر عامل، حفاظت و افزایش پایداری تأسیسات

۱-۲ طرح مقابله

- ۱-۲-۱ برنامه اقتضایی جهت مقابله با صدمات ناشی از حادثه
- ۱-۲-۲ سازمان، وسایل و تجهیزات منابع و آموزش
- ۱-۲-۳ تشکیل ستاد بحران و اجرای عملیات در هنگام وقوع حوادث اضطراری

۲-دامنه کاربرد:

دامنه کاربرد این روش اجرایی در سطح استان فارس و شامل کلیه حوادث اعم از غیر مترقبه و مترقبه که باعث ایجاد مخاطره و اتفاق یا آلودگی زیست محیطی گردد خواهد بود.

۳-مراجع:

- استاندارد بین المللی (2015) ISO 14001
- بخشنامه ها و آیین نامه های ایمنی و زیست محیطی داخلی شرکت ملی گاز ایران
- ISO 45001:2018
- روش اجرایی تدوین سناریو، برگزاری و ارزیابی مانور 94: HSE-PR-PD-101(0)

۴-تعاریف:

(شرایط اضطراری می تواند شامل بروز حوادث بحرانی یا غیر بحرانی باشد)

۴-۱-تعریف بحران

بحران حادثه ای است که بطور طبیعی و یا بوسیله بشر بطور ناگهانی و یا بصورت فزآینده بوجود آید . که برای بر طرف کردن آن نیاز به اقدامات اضطراری ، اساسی و فوق العاده می باشد . مدیریت و سازماندهی تشکیلات ، رهبری ، آگاهی و کنترل از ارکان اصلی مقابله با بحران است .

۲-۴ انواع بحران :

۱. بحران طبیعی (Natural) مانند سیل، آتش فشان، زمین لرزه، طوفان، گردباد، رانش زمین یا ناپایداری زمین
۲. بحران انسان ساز (Manmade) که بدست بشر ایجاد می گردد مانند (جنگ و ... در خصوص شرکتهای گاز شهری تمامی موارد غیر قابل کنترل و یا دور از شرائط عادی شبکه ها، ایستگاهها، خطوط و غیره ...
۳. همزمانی یا هم جهت بودن ردیف ۱ و ۲

۴-۲-۱ زلزله

زلزله عبارت است از یک لرزه شدید و یا مقداری لرزه که در منطقه محدودی در درون زمین ناشی شده و از آن نقطه به اطراف پخش می شود.

۴-۲-۲ سیل

جریان بیش از حد آب که بر اثر ریزش بارانهای سنگین، آب شدن برف، بالا آمدن سطح آب دریا و عوامل دیگری نظیر شکستن سد و دیواره های ساحلی به وجود آید، سیل نامیده میشود.

۴-۲-۳ سانحه

سانحه واقعه ای است طبیعی و یا انسان ساخت که بصورت آنی و یا تدریجی با آثار شدید بوجود آید و جبران آن نیازمند به اقدام استثنایی است.

۴-۲-۴ زمین لغزش

از سرازیر شدن ناگهانی و توده ای شکل خاک و آوار از یک شیب تند، زمین لغزش بوجود می آید. بارانهای شدید یا زلزله و یا بریده شدن پایه یک شیب بوسیله رودخانه در ایجاد و یا شدت زمین لغزش کمک می کند. زمین لغزش، خاص مناطق کوهستانی بوده و با وقوع آن خسارات عمده ای به تأسیسات زیر بنایی، کشاورزی و بنا وارد میشود.

۴-۲-۵ دیگر بلایا

طوفان، بهمن، گردباد، رعد و برق، آتش فشان، آتش سوزی و انفجار و مصیبتهایی از این قبیل بنام دیگر بلایا نامیده میشوند.

۳-۴ مدیریت بحران :

مدیریت بحران عبارت است از ساختار تصمیمات مدیریت و همچنین فعالیتهای عملی که به مراحل مختلف بحران در تمامی مقاطع مربوط می باشد، اهداف و فعالیتهای مدیریت بحران در سطح شرکت گاز استان فارس شامل شناخت خطرات بالقوه و کاهش پتانسیل خطر در ایستگاههای تقلیل فشار (MS, DRS, TBS, CGS)،



شبکه های شهری و انشعابات و یا اعمال کمک فوری و درخور به هنگام ضرورت و همچنین دستیابی سریع و عملی به جبران وضع موجود و بازگشت به وضعیت اولیه است .

۵- محدوده تصمیم گیری اجراء

۱-۵ محدوده اجرایی

کل حوزه مسئولیت شرکت گاز استان فارس به ویژه تأسیسات حیاتی و حساس شامل تأسیسات مربوط به ایستگاههای تقلیل فشار (MS.DRS, T.B.S , C.G.S) ، خطوط تغذیه ، شبکه ها ، شیرها و ... انبارهای تدارکاتی ، ساختمانهای اداری و ... جزء محدوده اجرایی طرحهای پیشگیری و مقابله می باشد .

۵-۲ طبقه بندی

۱-۲-۵ سطح استانی یا منطقه ای

سطح تصمیم گیری و مدیریت بحران در شرکت گاز استان فارس در حد اختیارات و امکانات مدیر عامل شرکت گاز استان فارس می باشد . بنابراین مدیر عامل شرکت به عنوان مدیر بحران و جانشینان وی بترتیب معاونت بهره برداری، رئیس HSE و پدافند غیر عامل و رئیس گاز مرکز استان فارس می باشد.

۵-۲-۲ سطح ناحیه ای یا شهرستان

سطح تصمیم گیری و مدیریت بحران در ناحیه یا شهرستان در حد اختیارات و امکانات بالاترین مقام شرکتی در ناحیه یا شهرستان می باشد . تشخیص و اعلام این سطح از بحران با مدیر عامل شرکت گاز استان فارس است .

۶- برنامه ریزی طرح مقابله

۶-۱- برای مقابله با هرگونه حوادث غیر مترقبه ، چه در خصوص مخاطرات ایمنی و چه در خصوص جلوگیری از آلودگی و نیز کاهش اثرات زیست محیطی اطلاعات کلیه حوادث می بایستی طبق چارت پیوست به مقامات منتقل گردد.

۶-۲- در صورت بروز بحران امداد رسانی طبق شرح وظیفه و چارت پیوست (پیوست ۹-۶) اقدام می گردد.

۷- طرح آماده باش و مقابله با انواع حوادث و نحوه اطلاع رسانی مربوطه



۱-۷ هنگام بروز حوادث گروه الف (هرگونه حوادث که موجب صدمه دیدن ایستگاههای تقلیل فشار در سطح استان شود) می بایستی مراتب اطلاع رسانی طبق چارت اطلاع رسانی (پیوست ۸-۶) انجام گردد و این اطلاع رسانی از مردم به پست امداد شروع و به معاون وزیر در امور گاز ختم میگردد. (اطلاع رسانی مردمی توسط تلفن ثابت یا تلفن همراه و پرسنل اداره توسط تلفن و بی سیم می باشد) فراخوانی سریع اعضای ستاد بحران و تشکیل جلسه و اتخاذ تصمیمات لازم و برنامه ریزی اقتضایی نیز باید انجام گیرد. مسئولین مربوطه در چنین وضعیتی موظف هستند موضوع را سریعاً به مسئولین امور خطوط لوله استان فارس واقع در شیراز به شماره تلفن ۸۴۰۳۸۰۰ اطلاع دهند و پس از رفع بحران با هماهنگی های لازم نسبت به ترمیم خرابی ها اقدامات لازم را بعمل آورده و مجدداً جریان گاز را برقرار نمایند .

۲-۷ هنگام بروز حوادث گروه ب (هرگونه حوادث که موجب شکستگی خطوط لوله دور شهری PSI ۲۵۰ و یا موجب صدمه به محیط زیست در سطح شهرهای بزرگ دارای منابع وسیع محیطی می باشند، شود) می بایستی مراتب اطلاع رسانی طبق چارت اطلاع رسانی (پیوست ۸-۶) انجام گردد. (اطلاع رسانی مردمی توسط تلفن ثابت یا تلفن همراه و پرسنل اداره توسط تلفن و بی سیم می باشد). فراخوانی سریع اعضای ستاد بحران و تشکیل جلسه و اتخاذ تصمیمات لازم و برنامه ریزی اقتضایی نیز باید انجام گیرد. مسئولین مربوطه در چنین وضعیتی موظف هستند نفرات پست امداد را جهت قطع جریان گاز از خروجی ایستگاههای C.G.S به محل اعزام نمایند . و پس از رفع بحران با هماهنگی های لازم با واحد تعمیرات اداره گاز ناحیه نسبت به ترمیم خرابی ها اقدام لازم را بعمل آورده و مجدداً جریان گاز را برقرار نمایند .

۳-۷ هنگام بروز حوادث گروه ج (هرگونه حوادث که موجب شکستگی شبکه شهری P.S.I ۶۰ و یا موجب صدمه به محیط زیست در سطح شهرهای بزرگ و یا شهرهای کوچک که دارای منابع وسیع محیطی می باشند ، شود) می بایستی مراتب اطلاع رسانی طبق چارت اطلاع رسانی (پیوست ۸-۶) انجام گردد. (اطلاع رسانی مردمی توسط تلفن ثابت یا تلفن همراه و پرسنل اداره توسط تلفن و بی سیم می باشد). با توجه به وسعت حادثه ، فراخوانی سریع اعضای ستاد بحران و تشکیل جلسه و اتخاذ تصمیمات لازم و برنامه ریزی اقتضایی نیز باید انجام گیرد. مسئولین مربوطه در چنین وضعیتی موظف هستند نفرات پست امداد را جهت قطع جریان گاز به محل اعزام نمایند . (که نفرات اعزامی با توجه به حجم صدمات می توانند گاز یک کوچه، یا یک خیابان یا یک محل را بایستن شیرهای مربوطه قطع نمایند) . و پس از رفع بحران و با هماهنگی های لازم با واحد تعمیرات اداره گاز ناحیه نسبت به ترمیم خرابی ها اقدام لازم را بعمل آورده و مجدداً جریان گاز را برقرار نمایند.



۴-۷ هنگام بروز حوادث گروه د (هرگونه حوادث که موجب شکستگی انشعابات ، ایجاد نشستی مربوط به تشکیلات زیر زمینی ، آتش سوزی در اماکنی که مصرف کننده گاز طبیعی هستند و یا در مجاورت تأسیسات گازرسانی بوده و یا موجب صدمه به محیط زیست در سطح شهرهای کوچک می باشند ، شود) می بایستی مراتب اطلاع رسانی طبق چارت اطلاع رسانی (پیوست ۸-۶) انجام گردد. (اطلاع رسانی مردمی توسط تلفن ثابت یا تلفن همراه و پرسنل اداره توسط تلفن و بی سیم می باشد) . مسئولین مربوطه در چنین وضعیتی موظف هستند نفرات پست امداد را جهت قطع جریان گاز به محل اعزام نمایند . (قطع جریان گاز با توجه به شدت حادثه می تواند با بستن شیر قفلی علمک ، شیرپیاده رو و یا شیر شبکه انجام گردد.) و پس از رفع بحران و رفع نواقص نسبت به برقراری جریان گاز اقدامات لازم را انجام دهند.

۵-۷ هنگام بروز حوادث گروه ه (هرگونه حوادث که موجب نشستی های جزئی مربوط به اتصالات رگولاتورها ، کنتورها و افت فشار گاز مصرف کنندگان و یا موجب صدمه به محیط زیست در سطح بخشها و روستاها شود.) نفرات پست امداد می بایستی به محل رفته و با استفاده از دستورالعملهای تعمیرات و بهره برداری نسبت به رفع اشکال اقدام نموده و پس از رفع مورد ، اقدام به برقراری جریان گاز بنمایند. مراتب اطلاع رسانی طبق چارت اطلاع رسانی (پیوست ۸-۶) انجام گردد. (اطلاع رسانی مردمی توسط تلفن ثابت یا تلفن همراه و پرسنل اداره توسط تلفن و بی سیم می باشد)

۶-۷ به محض ایجاد هرگونه حادثه ای که منجر به آلودگی زیست محیطی و نتیجتاً صدمه به محیط زیست گردد می بایستی موضوع سریعاً با توجه به نوع حادثه اطلاع رسانی شود و توسط مراجع ذیربط شرکتی میزان آلودگی زیست محیطی ناشی از حادثه مشخص و وضعیت ضایعات و پس مانده های حادثه از لحاظ امکان استفاده مجدد و یا از بین بردن آنها تعیین گردد (برای از بین بردن این گونه ضایعات می بایستی به گونه ای عمل نمود که لطمات زیست محیطی نداشته و یا حداقل ممکن باشد. همچنین تجهیز گروه های کار جهت رفع آلودگی های ناشی از بروز حادثه سریعاً انجام گردد. این اقدامات با توجه به نوع حادثه و با نظریه کار شنا سان ذیربط (ستاد بحران ، تعمیرات ناحیه و ...) تعیین و انجام خواهد شد .

۷-۷ لازم بذکر است تمامی حوادث (بغیر از گروه ه) می بایست بلافاصله بصورت تلفنی به امور HSE و پدافند غیرعامل اطلاع داده شود البته حوادث گروه ه که موجب آلودگی زیست محیطی می شوند نیز بایستی به امور فوق اطلاع داده شود.

۷-۸ برنامه مانورهای سالیانه و بر طبق اولویت دهی شرایط اضطراری سازمان و مطابق با روش اجرایی تدوین سناریو، برگزاری و ارزیابی مانور برگزار می گردد.



یادآوری ۱: جهت کلیه جنبه های زیست محیطی و مخاطرات ایمنی بارز نیز در صورت لزوم می بایست یک طرح اضطراری مجزا تهیه شود .

یادآوری ۲: اعضای کمیته مدیریت بحران و پدافند غیرعامل مطابق با پیوست ۱-۸ تعیین شده اند .

یادآوری ۳: لیست تجهیزات مورد نیاز در انبار بحران (وسایل حفاظت فردی ، تجهیزات عملیاتی ، تجهیزات مورد نیاز کمپینگ) مطابق با لیست اقلام مورد نیاز انبار بحران در پیوست ۲-۸ مشخص شده است .

یادآوری ۴: شرح وظایف اعضای کمیته مدیریت بحران و پدافند غیرعامل شامل وظایف قبل از وقوع ، حین وقوع و بعد از وقوع بحران در پیوست ۳-۸ با عنوان شرح وظایف اجرایی ستاد بحران مشخص شده است .

یادآوری ۵: مراکز / ناحیه معین (یاری رسان) در پیوست ۴-۸ مشخص شده است این نواحی و مراکز بر اساس اعلام وضعیت . موضوع گسترش و بترتیب مراکز وارد عملیات کمک رسانی و کنترل میگردند.

مراکز معین استانها بعد از اعلام رئیس ستاد بحران گاز استان فارس و هماهنگی مربوطه با تهران وارد عملیات کمک رسانی میگردند .

الف-مناطق و مرکز شیراز بعنوان معین راهبر کنترل عملیات معین تمامی مراکز را بر عهده میگیرد.

ب-مراکز و شهرهای معین همجوار بعد از اعلام رئیس یا جانشین ستاد بحران گاز استان فارس وارد عملیات کمک رسانی به نواحی میگردند.

یادآوری ۶: اطلاع رسانی در زمان بحران بوسیله تلفن و بی سیم می باشد. که در پیوست ۵-۸ مسیر پیام رسانی ستاد بحران در خصوص حوادث بحرانی مشخص شده است .

یادآوری ۷: جدول زمان اطلاع رسانی به سطوح مختلف سازمان با توجه به نوع حادثه در پیوست ۵-۸ با توجه به نوع حوادث مشخص شده است .

یادآوری ۸: نحوه مقابله با شرایط اضطراری غیر مترقبه از جمله: سیل ، زلزله ، طوفان و گردباد رعد و برق ، کولاک، بوران و سرمازدگی، سیل مطابق با پیوست ۷-۸ دستورالعمل مدیریت بحران و راهنمای طرحهای پیشگیری و مقابله با صدمات حوادث غیرمترقبه تعیین شده است .

۸- مستندات:

- ۱-۸ ستادمدیریت بحران شرکت گاز استان فارس
- ۲-۸-لیست اقلام مورد نیاز انبار بحران
- ۳-۸- شرح وظایف اجرایی ستاد مدیریت بحران
- ۴-۸- ناحیه های معین
- ۵-۸- مسیر پیام رسانی ستاد بحران در خصوص حوادث بحرانی
- ۶-۸- جدول زمان اطلاع رسانی به سطوح مختلف سازمان با توجه به نوع حادثه
- ۷-۸- دستورالعمل مدیریت بحران و راهنمای طرحهای پیشگیری و مقابله با صدمات حوادث غیرمترقبه



شرکت گاز استان فارس

HSED-PR-D-101-(1)-96

روش اجرایی آمادگی و واکنش در شرایط اضطراری

۸-۸- فرم تلفنهای اضطراری - داخلی

۸-۹- فرم تلفنهای اضطراری - خارج از شرکت

۸-۱۰- فرم شمارش افراد پس از تخلیه اضطراری

۸-۱۱- گزارش وضعیت اضطراری